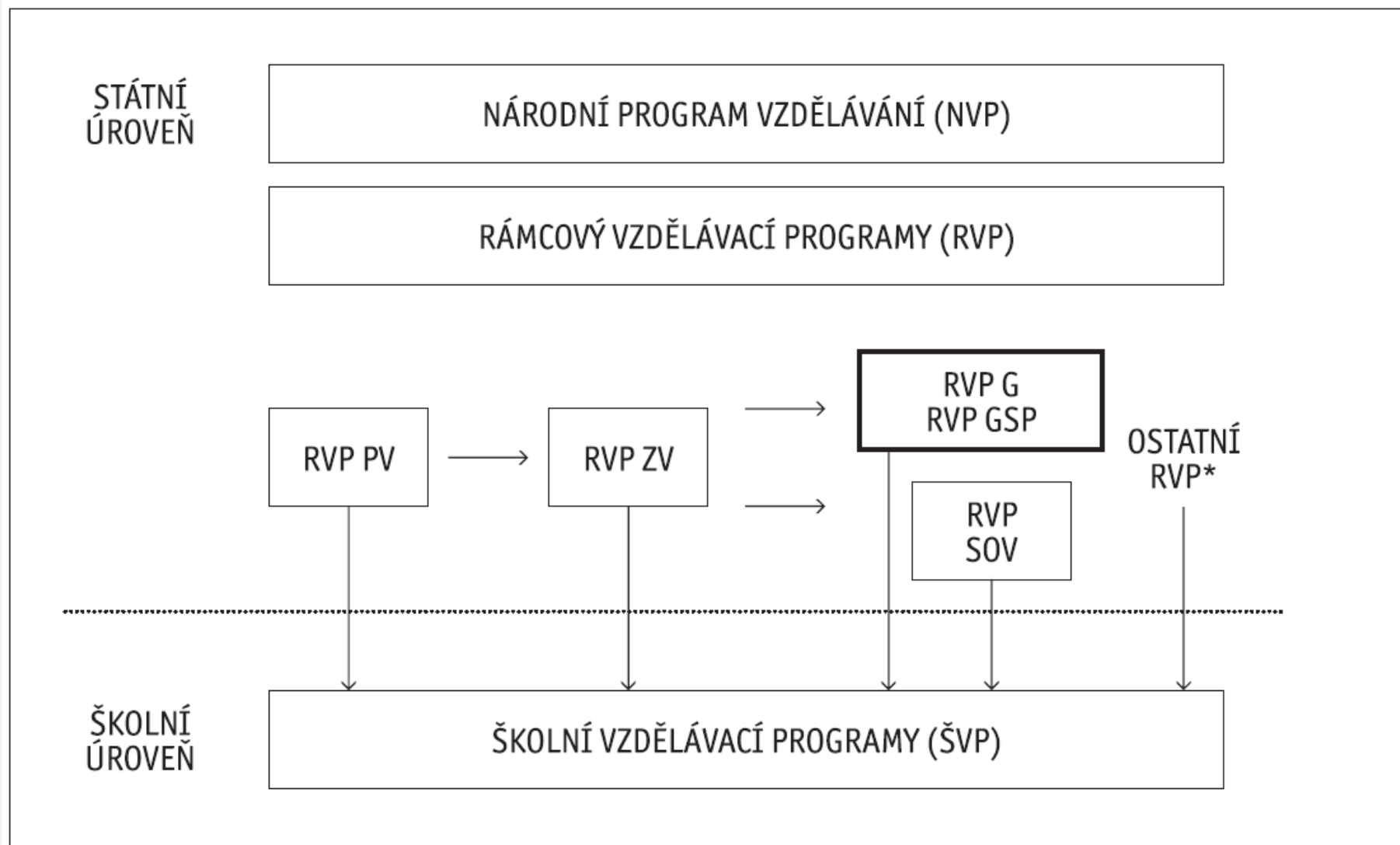

RÁMCOVÝ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO GYMNÁZIA

Klíčové kompetence

Vzdělávací oblasti

Průřezová témata

Viz kurikulární dokumenty v přednášce Učebnice – analýza kritéria volby

RÁMCOVÉ
VZDĚLÁVACÍ
PROGRAMY
A ŠKOLSKÝ
ZÁKON
(561/2004
SB.)

§ 3, § 4

Pro každý obor vzdělání v základním a středním vzdělávání a pro předškolní, základní umělecké a jazykové vzdělávání se vydávají rámcové vzdělávací programy. RVP vymezují povinný obsah, rozsah a podmínky vzdělávání; jsou závazné pro tvorbu školních vzdělávacích programů, hodnocení výsledků...

RÁMCOVÉ VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY

- do vzdělávací soustavy se tímto zavádí nový systém kurikulárních dokumentů
- vycházejí z nové strategie vzdělávání, která zdůrazňuje **klíčové kompetence**, jejich provázanost se **vzdělávacím obsahem** a uplatnění získaných vědomostí a dovedností v praktickém životě;
- podporují pedagogickou autonomii škol a profesní zodpovědnost učitelů za výsledky vzdělávání
- zařazují jako závaznou část základního vzdělávání **průřezová témata** s výrazně formativními funkcemi
- podporují komplexní přístup k realizaci vzdělávacího obsahu, včetně možností jeho vhodného propojování, a předpokládá volbu různých vzdělávacích postupů, odlišných metod, forem výuky a využití všech podpůrných opatření ve shodě s individuálními potřebami žáků

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Jejich výběr a pojetí vychází z hodnot obecně přijímaných ve společnosti a z obecně sdílených představ o tom, které kompetence jedince přispívají k jeho vzdělávání, spokojenému a úspěšnému životu a k posilování funkcí občanské společnosti.
- nestojí vedle sebe izolovaně, různými způsoby se prolínají, jsou multifunkční, mají nadpředmětovou podobu a lze je získat vždy jen jako výsledek celkového procesu vzdělávání. **Proto k jejich utváření a rozvíjení musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají.**

GENEZE POJMU KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Termín *key competencies* pochází z anglofonního prostředí a je nástupcem *competencies*, které již dříve nahradily *basic skills*.

Základní dovednosti (*basic skills*) označovaly pouze dovednosti spjaté s čtením a počítáním. Postupem času se kladl větší důraz na životně důležité dovednosti (*life* nebo *survival skills*), které posléze vystřídaly kompetence (*competencies*), tedy pojem zahrnující soubor vědomostí, dovedností a postojů.

Klíčové kompetence jsou pod záštitou EU definovány jako přenosný a univerzálně použitelný soubor vědomostí, dovedností a postojů, které potřebuje každý jedinec pro své osobní naplnění a rozvoj, pro zapojení se do společnosti a úspěšnou zaměstnatelnost.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

kompetence k učení

kompetence k řešení problémů

kompetence komunikativní

kompetence sociální a personální

kompetence občanské

kompetence pracovní

RVPG - KOMPETENCE K UČENÍ

Žák:

- své učení a pracovní činnost si sám plánuje a organizuje, využívá je jako prostředku pro seberealizaci a osobní rozvoj;
- efektivně využívá různé strategie učení k získání a zpracování poznatků a informací, hledá a rozvíjí účinné postupy ve svém učení, reflektuje proces vlastního učení a myšlení;
- kriticky přistupuje ke zdrojům informací, informace tvořivě zpracovává a využívá při svém studiu a praxi;
- kriticky hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení a práce, přijímá ocenění, radu i kritiku ze strany druhých, z vlastních úspěchů i chyb čerpá poučení pro další práci.

RVPG - KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Žák:

- rozpozná problém, objasní jeho podstatu, rozčlení ho na části;
- vytváří hypotézy, navrhuje postupné kroky, zvažuje využití různých postupů při řešení problému nebo ověřování hypotézy;
- uplatňuje při řešení problémů vhodné metody a dříve získané vědomosti a dovednosti, kromě analytického a kritického myšlení využívá i myšlení tvořivé s použitím představivosti a intuice;
- kriticky interpretuje získané poznatky a zjištění a ověřuje je, pro své tvrzení nachází argumenty a důkazy, formuluje a obhajuje podložené závěry;
- je otevřený k využití různých postupů při řešení problémů, nahlíží problém z různých stran;
- zvažuje možné klady a zápory jednotlivých variant řešení, včetně posouzení jejich rizik a důsledků.

RVPG - KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Žák:

- s ohledem na situaci a účastníky komunikace efektivně využívá dostupné prostředky komunikace, verbální i neverbální, včetně symbolických a grafických vyjádření informací různého typu;
- používá s porozuměním odborný jazyk a symbolická a grafická vyjádření informací různého typu;
- efektivně využívá moderní informační technologie;
- vyjadřuje se v mluvených i psaných projevech jasně, srozumitelně a přiměřeně tomu, komu, co a jak chce sdělit, s jakým záměrem a v jaké situaci komunikuje; je citlivý k míře zkušeností a znalostí a k možným pocitům partnerů v komunikaci;
- prezentuje vhodným způsobem svou práci i sám sebe před známým i neznámým publikem;
- rozumí sdělením různého typu v různých komunikačních situacích, správně interpretuje přijímaná sdělení a věcně argumentuje; v nejasných nebo sporných komunikačních situacích pomáhá dosáhnout porozumění.

RVPG - KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Žák:

- posuzuje reálně své fyzické a duševní možnosti, je schopen sebereflexe;
- stanovuje si cíle a priority s ohledem na své osobní schopnosti, zájmovou orientaci i životní podmínky;
- odhaduje důsledky vlastního jednání a chování v nejrůznějších situacích, své jednání a chování podle toho koriguje;
- přizpůsobuje se měnícím se životním a pracovním podmínkám a podle svých schopností a možností je aktivně a tvořivě ovlivňuje;
- aktivně spolupracuje při stanovování a dosahování společných cílů;
- přispívá k vytváření a udržování hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii;
- projevuje zodpovědný vztah k vlastnímu zdraví a k zdraví druhých;
- rozhoduje se na základě vlastního úsudku, odolává společenským i mediálním tlakům.

RVPG - KOMPETENCE OBČANSKÁ

Žák:

- informovaně zvažuje vztahy mezi svými zájmy osobními, zájmy širší skupiny, do níž patří, a zájmy veřejnými, rozhoduje se a jedná vyváženě;
- o chodu společnosti a civilizace uvažuje z hlediska udržitelnosti života, rozhoduje se a jedná tak, aby neohrožoval a nepoškozoval přírodu a životní prostředí ani kulturu;
- respektuje různorodost hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí;
- rozšiřuje své poznání a chápání kulturních a duchovních hodnot, spoluvytváří je a chrání;
- promýšlí souvislosti mezi svými právy, povinnostmi a zodpovědností; k plnění svých povinností přistupuje zodpovědně a tvořivě, hájí svá práva i práva jiných, vystupuje proti jejich potlačování a spoluvytváří podmínky pro jejich naplňování;
- chová se informovaně a zodpovědně v krizových situacích a v situacích ohrožujících život a zdraví, poskytne ostatním pomoc;
- posuzuje události a vývoj veřejného života, sleduje, co se děje v jeho bydlišti a okolí, zaujímá a obhájí informovaná stanoviska a jedná k obecnému prospěchu podle nejlepšího svědomí.

RVPG – KOMPETENCE K PODNIKAVOSTI

Žák:

- cílevědomě, zodpovědně a s ohledem na své potřeby, osobní předpoklady a možnosti se rozhoduje o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření;
- rozvíjí svůj osobní i odborný potenciál, rozpoznává a využívá příležitosti pro svůj rozvoj v osobním a profesním životě;
- uplatňuje proaktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost, vítá a podporuje inovace;
- získává a kriticky vyhodnocuje informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech, využívá dostupné zdroje a informace při plánování a realizaci aktivit;
- usiluje o dosažení stanovených cílů, průběžně reviduje a kriticky hodnotí dosažené výsledky, koriguje další činnost s ohledem na stanovený cíl;
- dokončuje zahájené aktivity, motivuje se k dosahování úspěchu;
- posuzuje a kriticky hodnotí rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích a v případě nezbytnosti je připraven tato rizika nést;
- chápe podstatu a principy podnikání, zvažuje jeho možná rizika, vyhledává a kriticky posuzuje příležitosti k uskutečnění podnikatelského

KLÍČOVÉ KOMPETENCE A UČITEL

Konkrétní práce učitelů s klíčovými kompetencemi při tvorbě ŠVP a při výuce pak spočívá v tom, že si kladou otázku:

Jak a prostřednictvím jakých aktivit, metod, forem výuky atd. dosáhneme, jednak my-škola jako celek a jednak já jako učitel, toho, že si žáci postupně osvojí klíčové kompetence (tzn. požadované znalosti, dovednosti, postoje a hodnoty popsané v RVPG)?

Je na škole, aby si zvolila takové postupy, o kterých se domnívá, že k rozvoji klíčových kompetencí povedou. Školní vzdělávací program tyto postupy označuje jako **výchovné a vzdělávací strategie**.

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Jazyk a jazyková komunikace:

- Český jazyk a literatura
- **Cizí jazyk**

Matematika a její aplikace:

- Matematika a její aplikace

Informační a komunikační technologie:

- Informační a komunikační technologie

Člověk a jeho svět:

- Člověk a jeho svět

Člověk a společnost:

- Dějepis
- Výchova k občanství

Člověk a příroda:

- Fyzika
- Chemie
- Přírodopis
- Zeměpis

Umění a kultura:

- Hudební výchova
- Výtvarná výchova

Člověk a zdraví:

- Výchova ke zdraví
- Tělesná výchova

Člověk a svět práce:

- Člověk a svět práce

VZDĚLÁVACÍ OBLAST CIZÍ JAZYK + DALŠÍ CIZÍ JAZYK

Vzdělávací obsah

- Receptivní řečové dovednosti
  - Očekávané výstupy typu „žák porozumí..., žák rozliší..., žák identifikuje..., žák odvodí..., žák čte...“
- Produktivní řečové dovednosti
  - Očekávané výstupy typu „žák formuluje svůj názor..., reprodukuje..., využívá...“
- Interaktivní řečové dovednosti
  - Očekávané výstupy typu „žák vyjádří a obhájí..., okomentuje..., reaguje...“

Učivo

- Jazykové prostředky a funkce
- Komunikační funkce jazyka a typy textů
- Tematické okruhy a komunikační situace
- Reálie zemí studovaného jazyka

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Osobnostní a sociální výchova

Výchova demokratického občana

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Multikulturní výchova

Environmentální výchova

Mediální výchova

- Možné spojení s projektem CLIL
  - „Integrace jazykové a odborné výuky“
„Obsahově a jazykově integrované učení“
= *Content and language integrated learning*